

Kursplan

Fakulteten för konst och humaniora

Institutionen för svenska språket

2SVÄ08 Svenska III - inriktning mot arbete i gymnasieskolan, 30 högskolepoäng

Swedish III for upper secondary school teachers, 30 credits

Huvudområde

Svenska språket, Litteraturvetenskap

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd 2014-03-19

Senast reviderad 2018-10-15 av Fakulteten för konst och humaniora. Justering av provmomenten.

Kursplanen gäller från och med höstterminen 2018

Förkunskaper

För tillträde till kursen krävs slutförda 60 hp i kurserna 1SVÄ01 och 1SVÄ03 alt. 1SVÄ02 och 1SVÄ04 eller motsvarande.

Mål

Gemensamma förväntade studieresultat:

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- problematisera lärarens uppdrag i relation till forskning i ämnet och ämnets didaktik,
- med utgångspunkt i aktuell forskning värdera ämnesdidaktiska ställningstaganden i relation till de verksamhetsområden utbildningen förbereder för,
- bedöma och förhålla sig till tidigare forskning och olika teorier och metoder i relation till egen undersökning och den egna yrkesverksamheten,
- identifiera och formulera problemställningar av relevans för vidare forskning och för yrkesverksamheten.

I övrigt gäller de förväntade studieresultaten enligt nedan.

Delkurs 1 Elevtextanalys, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- beskriva barns och ungdomars språk- och repertoarutveckling under skoltiden,
- analysera och utifrån metodiska ställningstaganden ge adekvat respons på olika typer av elevtext med hänsyn tagen till uppgift, genre, elevens ålder, språklig och kulturell bakgrund samt kunskapsnivå,
- diskutera sina teoretiska kunskaper om språk och språkutveckling ur ett didaktiskt perspektiv,
- diskutera ämnesdidaktiska teorier om skrivutveckling samt kunna analysera och kritiskt granska ämnesplaner och hur dessa realiserar i skolans praktik.

Delkurs 2 Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- använda styrdokument och nationella prov som stöd i betygsättning i svenska,
- utifrån ämnesdidaktiska överväganden konstruera betygsgrundande uppgifter som förhåller sig till nationella kunskapskrav för olika moment inom ämnet,
- sammanväga och vikta moment i förhållande till rådande styrdokument,
- resonera om betygssystemets nivåer i förhållande till kunskapsprogression och stoffurval.

Delkurs 3 Filmanalys och filmdidaktik, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- analysera film utifrån några grundläggande kulturteoretiska och stilanalytiska perspektiv,
- analysera film och andra medietexter som bygger på rörliga bilder utifrån didaktiska perspektiv,
- skapa filmanalytiska och filmhistoriska lektionunderlag,
- diskutera och problematisera filmens potential i gymnasiets svenskundervisning utifrån olika elevgruppers behov.

Delkurs 4 Litteraturen i samhället från 1950 till 00-tal, 7,5 hp

Efter avslutad kurs ska de studerande kunna

- uppvisa tolkningsteoretisk medvetenhet, samt förmåga till litterär tolkning och kritiskt tänkande,
- redogöra för den moderna och postmoderna litteraturens historia i samspel med övrig samhällsutveckling,
- presentera, analysera och diskutera litterära problem ur ett utvecklingsperspektiv,
- uppvisa fördjupad förmåga att omsätta ämnesteorier, terminologi och metod på den lästa skönlitteraturen,
- diskutera och redogöra för konkurrerande uppfattningar om litteraturens roll inom svenskämnet som över tid gjort sig gällande i debatten,
- utifrån litteraturredidaktisk forskning, föra analytiska resonemang om hur litterär kompetens kan utvärderas i undervisningen.

Innehåll

Delkurs 1 Elevtextanalys, 7,5 hp

Delkursens syfte är att de studerande ska tillägna sig modeller och metoder för en språkutvecklande undervisning, där hänsyn tas till elevers olika utvecklingsnivåer vad gäller språk- och genrerepertoar. Kursen behandlar det omgivande samhällets normer och krav på skrivande och de situationer som kan uppstå när olika språkkulturer möts i och utanför klassrummet. Kursen utgår från teorier om barns och ungdomars språkutveckling i tal och skrift, samt om utveckling av repertoarer. I delkursen problematiseras ämnesdidaktiska frågor ur ett funktionellt perspektiv. Respons och praktisk bedömning av elevtext är ett centralt tema.

Delkurs 2 Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Kursen syftar till att ge teoretiska och praktiska kunskaper om betyg och bedömning inom svenskämnet. Styrdokument och nationella prov i svenska relateras till svenskämnets historiska bakgrund och fördjupad diskussion av lärares olika ämneskonceptioner. De didaktiska konsekvenserna av betygsättning och bedömning diskuteras.

Delkurs 3 Filmanalys och filmdidaktik, 7,5 hp

Kursen ger en orientering i filmanalysens grunder, filmvetenskapliga metoder och filmvetenskapliga termer och begrepp. Filmatiseringar av romaner, noveller, tecknade serier, samt genrer med stor betydelse i ungdomars vardag, såsom dataspel och tv-serier analyseras och diskuteras. Kursen koncentrerar sig på modern populärfilm ur olika didaktiska perspektiv som inbegriper både historiska och samhälleliga kontexter. Kursen tar upp frågor om tillgång till filmarkiv på nätet, upphovsrätt och det praktiska planeringsarbetet inför filmundervisning.

Delkurs 4 Litteraturen i samhället från 1950 till 00-tal, 7,5 hp

Delkursen behandlar litteratur från 1950 och framåt. Analys av och tolkningsteoretiska perspektiv på moderna romaner, noveller, dramer, lyrik och bilderböcker görs ur ett samhälleligt perspektiv. I delkursen belyses texterna såväl utifrån estetiska, genremässiga och idéhistoriska aspekter, som specifika egenskaper och litteraturhistoriska sammanhang. De flytande gränserna mellan barn- och vuxenlitteratur i samtiden historiseras och diskuteras, liksom litteraturens produktions- och receptions villkor i det senmoderna samhället.

Svensklärares uppdrag i det postmoderna, medieexpansiva och mångkulturella samhället belyses och har fördjupad ämnesteoritisk kunskap och litteraturdidaktisk reflektion som mål. Uppgiftskulturer och bedömningsfrågor i dagens litteraturundervisning problematiseras ur olika teoretiska perspektiv, så även frågor om litteraturens kunskaps- och personlighetsutvecklande dimensioner.

Professionsbas och professionell progression

Den studerande tränas i att problematisera och analysera viktiga aspekter av läraruppdraget samt argumentera utifrån relevanta teorier om lärande och kunskapsutveckling.

Vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig progression

Den studerande tränas i kritiskt förhålla sig till kunskaper och teorier tillägnade under utbildningen.

Undervisningsformer

Undervisningen ges campusförlagd med föreläsningar, gruppdiskussioner samt

obligatoriska seminarieövningar.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd. För betyget Godkänd ska de förväntade studieresultaten vara uppnådda.

Ämnesstudierna examineras genom genom skriftliga och muntliga prov och genom aktivt deltagande i seminarier. De ämnesdidaktiska momenten examineras genom muntliga och skriftliga uppgifter med relevans för professionen och med förankring i svenskämnesdidaktik, metodik och rådande styrdokument.

Studierande som inte godkänts vid ordinarie examinationstillfälle ges möjlighet till omexamination i enlighet med universitetets lokala regler.

För att erhålla betyget Väl godkänd på kursen krävs Väl godkänd på tre av fyra delkurser.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs en kursvärdering. Resultat och analys av kursvärderingen ska återkopplas till de studerande som genomfört kursen och de studerande som deltar vid nästa kurstillfälle. Kursvärderingen genomförs anonymt. Kursvärderingen arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Delkurs 1 Elevtextanalys, 7,5 hp

Didaktisk facklitteratur

Ask, Sofia. 2004. "Vad ska vi göra med Markus?: Intermedialitet i postmodern elevtext". I *Det meningsfulla ordet är det mänskliga medvetandets mikrokosmos: läsande, skrivande och identitet*. 20 s. Stockholm: Svenskläraryrket. ISBN 91-27-63394-2

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur. 129 s. ISBN 978-91-44-05936-5

Berge, Anna & Per Blomqvist. 2012. *Skrivundervisning i samspel med litterära texter*. Liber. 188 s. ISBN 9789147100910.

Bergman Claesson, Görel. 2003. *Tre lärare – tre världar. Lärarkommentarer till elevtexter i tre gymnasieklasser*. Uppsala: Uppsala universitet. 116 s. Tillgänglig som pdf: <http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A133925&dsid=7407>

Crone Blevines, Deborah. 2002. 'The art of response'. *The English Journal*, vol 91, nr 6 juli 2002. S. 93–98.

Dragemark Oscarsson, Anne. 2011. "Självbedömning av skriftlig produktion – en aspekt av formativ bedömning". I Ellvin, Madeleine, Skar, Gustaf & Tengberg, Michael (red.). *Svenskämnet i förändring? Perspektiv på de nya kurs- och ämnesplanerna*. Stockholm: Svenskläraryrket. S. 100–110. ISBN 978-91-27-42705-1

af Geijerstam, Åsa & Wiksten Folkeryd, Jenny. 2006. "Elevtexter i grundskolan". I *Textvård. Att läsa, skriva och bedöma texter*. Småskriften utgivna av svenska språknämnden. S. 24–35.

Johansson, Annelie. 2015. "Textens vävda mönster". I Lindgren, Maria & Svensson, Gudrun (red.). *Skrivande i skolan*. Malmö: Gleerups utbildning AB. S. 57–78. ISBN 978-91-40-68848-4

Lindgren, Maria & Svensson, Gudrun. 2015. "Att börja en mening. Fundamentens

betydelse för meningsskapande inom och mellan meningar". I Lindgren, Maria & Svensson, Gudrun (red.). *Skrivande i skolan*. Malmö: Gleerups. S. 97–116. ISBN 978-91-40-68848-4

Molloy, Gunilla. 2007. *När pojkar läser och skriver*. Lund: Studentlitteratur. Urval (ca 100 s.). ISBN 9789144040257.

Myhill, Debra. 2016. 'Writing Conversations: Metalinguistic Talk about Writing'. *Bulletin Suisse de Linguistique Appliquée*, No 103 153–166. Tillgänglig online: ro.uow.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=3871&context=sspapers

Myhill, Debra, Jones, Susan, Lines, Helen & Watson, Annabelle. 2012. *How Grammar Supports Writing Development*. University of Exeter. Tillgänglig online: http://www3.hants.gov.uk/en090a_pre_course_reading.pdf

Nordenfors, Mikael. 2017. *Elevernas texter: redskap för textanalys, textsamtal och bedömning*. Lund: Studentlitteratur. 371 s. ISBN 978-91-44-09711-4. Urval.

Nyström Höög, Catharina. 2006. "Gymnasietexter". I *Textvård. Att läsa, skriva och bedöma texter*. Småskrifter utgivna av svenska språknämnden. S. 36–44.

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva. 2015. *Bedömning av elevtext: enligt Lgr11 och Lgy11*, 1. uppl., Natur & kultur, Stockholm. 170 s. ISBN: 9789127442146.

Palo, Annbritt & Manderstedt, Lena (2011). "Texter, språk och skrivande med utgångspunkt i de nya kurs- och ämnesplanerna i svenska". I Bergman, Lotta, Persson, Magnus, Adelman, Kent, Nielsen m. fl. (red.). *Educare*: [2011:1: tema: Svenska med didaktisk inriktning]. Malmö: Lärarutbildningen, Malmö högskola. S. 91–113. Tillgänglig som pdf: <http://hdl.handle.net/2043/12251>.

Sandquist, Carin & Teleman, Ulf red. 1989. *Språkutveckling under skoltiden*. Lund: Studentlitteratur. 288 s. Urval. ISBN 91-44-29681-9

Litteratur som tillhandahålles av institutionen ca 100 s.

Delkurs 2 Betyg och bedömning i svenskämnet, 7,5 hp

Didaktisk facklitteratur

Aldrin, Emilia. 2015. "Textbedömning i svenskämnet – attityder, erfarenheter och variation". *Forskning om undervisning och lärande* nr 14, s. 62–83.

Ask, Sofia. 2012. *Språkämnet svenska: ämnesdidaktik för svensklärare*. Lund: Studentlitteratur. 125 s. ISBN 978-91-44-05936-5

Fjellström, Roger. 2002. "Betygsättandets etik" I: *Att döma eller bedöma. Tio artiklar om bedömning och betygssättning*. Stockholm: Skolverket.

Palmér, Anne & Östlund-Stjärnegårdh, Eva. 2015. *Bedömning av elevtext: enligt Lgr11 och Lgy11*, 1. uppl., Natur & kultur, Stockholm. 170 s. ISBN: 9789127442146

Sandin, Daniel. 2014. "Bedömningsdilemman". I: *Dokumentation för lärande*. Lund: Studentlitteratur. 28 sidor. ISBN 978-91-44-09438-0

Skar, Gustaf & Tengberg, Michael (red.). 2015. *Bedömning i svenskämnet. Årskurs 7–9*. Stockholm: Svensklärarföreningen. 241 sidor. ISBN 978-91-27-13844-5

Skolverket. 2012 eller senare. *Bedömning och betygssättning i gymnasieskolan*. Allmänna råd. Tillgänglig som pdf via Skolverkets hemsida:

<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2841>. 46 s.

Skolverket. 2011. *Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter*. Finns som pdf Skolverkets hemsida:
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=2660>. 73 s.

Skolverket. 2014. *Bedömningsaspekter*. Stödmaterial. Tillgänglig som pdf:
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3259>. 15 s.

Skolverket. 2013. *Sambedömning i skolan*. Tillgänglig som pdf:
<https://www.skolverket.se/publikationer?id=3172>. 39 s.

William, Dylan. 2013. "Argument för formativ bedömning". I: *Att följa lärande – formativ bedömning i praktiken*. Lund: Studentlitteratur. 23 sidor. ISBN 978-91-44-08369-8

Aktuella artiklar om betyg och bedömning, ca 50 sidor

Aktuella styrdokument för grund- och gymnasieskolan.

Delkurs 3 Filmanalys och filmdidaktik, 7,5 hp

Facklitteratur

Bordwell, David, Kristin Thompson & Jeff Smith (2017). *Film art: an introduction*. Eleventh edition. New York, NY: McGraw-Hill Education, i urval, ca 250 s, ISBN: 978-1-259-53495-9

Didaktisk facklitteratur

Cutchins, Dennis, Laurence Raw & James M. Welsh, red. (2010). *The pedagogy of adaptation*, i urval 120 s, ISBN: 978-0-8108-7296-7

Janson, Malena, red. (2014). *Introduktion till filmpedagogik: vita duken som svarta tavlan*, 2. uppl., Gleerup, Malmö, 220 s, ISBN: 9789140692634

Olin-Scheller, Christina. 2008. Såpor istället för Strindberg? Litteraturundervisning i ett nytt medielandskap. Natur och Kultur, urval. Ca 200 s. ISBN: 978-91-27-41482-2

Ritterbusch, Rachel S. (2009). *Practical Approaches to Teaching Film*. Newcastle: Cambridge Scholars. 191 s. ISBN: 978-1-4438-1112-5 (hbk)

Material från Svenska Filminstitutets Film i skolan: <http://sfi.se/sv/filmiskolan/>

Delkurs 4 Litteraturen i samhället från 1950 till 00-tal, 7,5 hp

Facklitteratur

Culler, Jonathan & Svedjedal, Johan. 2011. *Litteraturteori*. Studentlitteratur. ISBN 9789144067346

Kåreland, Lena. 2013. *Barnboken i samhället*. Studentlitteratur. ISBN 9789144084459.

Penne, Sylvi. 2001. "Å vokse opp i ofrets århundre – om didaktikk og estetikk ved årtusensskiftet". I *Tekstkompetence*. TemaNord 2001:576

Petersson, Margareta (red.). 2011. *Världens litteraturer: en gränsöverskridande historia*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur, urval. ISBN 9789144055879

Salomonsson, Anna. 2018. "Människan och skogen. Makt- och ekokritik i Sara Lidmans *Hjortronlandet*". I *Norrlandslitteratur: Ekokritiska perspektiv*. (red.) Anders E Johansson m. fl. Makadam förlag. ISBN 9789170612480

Didaktisk facklitteratur

Tengberg, Michael. 2011. *Samtalets möjligheter. Om litteratursamtal och litteraturreception i skolan*. Brutus Östlings Bokförlag Symposion. kap. 6–7. ISBN 9789186761011

Thorson, Staffan. 2009. "Att följa den röda tråden". Om studenters interaktion med prosafiktion." I *Främlingskap och främmandegöring. Förhållningssätt till skönlitteratur i universitetsundervisningen*. red. Staffan Thorson m. fl. Daidalos. ISBN 9789171732835

Ullström, Sten-Olof. 2009. "Frågor om litteratur – om uppgiftskulturer i gymnasieskolan". I *Läsa bör man...? Den skönlitterära texten i skola och lärarutbildning*, red. Lena Kåreland, Liber. ISBN 9789147093953

Wennerström Wöhrne, Maria. 2015. "Begär eller uppror? Attityder till läsning inom tre gymnasiegrupper". I *Litteraturen på undantag? Unga vuxnas fiktionsläsning i dagens Sverige*. Torsten Pettersson m. fl. Makadam förlag. ISBN 9789170611797

Årheim, Annette. 2007. *När realismen blir orealistisk. Litteraturens "sanna historier" och unga läsares tolkningsstrategier*. Växjö University Press. ISBN 9789176365717

Skönlitteratur

Asturias, Miguel Angel. 1965. "Amerikaner allesammans". I *Weekend*.

Beckett, Samuel. 1952. *I väntan på Godot*.

Bergström, Gunilla. (1970-tal). Två valfria Alfons Åberg-böcker.

Carver, Raymond. 1991. "Elementärt". I *Grannar*.

Dylan, Bob. "It's All Over Now Baby Blue".

Enquist, P.O. 1999. *Livläkarens besök*.

Frostensson, Katarina. Några dikter. *

Holmqvist, Nimmi. 1995. "Dansa i mörkret". I *Kostym*.

Ishiguro, Kazuo. 1989. *Återstoden av dagen*.

Jansson, Tove. 1960. *Vem ska trösta Kryttet?*

Hellsing, Lennart. 1952. *Krakel Spektakel*.

Larsmo, Ola. 2009. *Jag vill inte tjäna*.

Lidman, Sara. 1955. *Tjärdalen*.

Lindgren Astrid. 1954. *Mio min Mio*.

Lindqvist, John Ajvide. 2004. *Låt den rätte komma in*.

Morrison, Toni. 1987. *Beloved*.

Nilsson, Johanna. 1996. *Hon går genom tavlan, ut ur bilden*.

Salinger, J. D. 1951. *Räddaren i nöden*.

Schlink, Bernhard. 1997. *Högläsaren*.

Sjöwall, Maj & Wahlöö, Per. 1968. *Den skrattande polisen*.

Sonnevi, Göran. Några dikter. *

Solzjenitsyn, Aleksandr. 1962. "En dag i Ivan Denisovitjs liv".

Tranströmer, Tomas. Några dikter. *

Litteratur markerad (*) tillhandahålls av institutionen.